

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2298/2022
18.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милунка Арсић, адвокат из ..., против тужене Техничко-пољопривредне школе из Сјенице, чији је пуномоћник Милица Радивојевић, адвокат из ..., ради поништаја уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3380/20 од 20.12.2021. године, у седници одржаној 18.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против става трећег изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3380/20 од 20.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сјеници П1 196/20 од 24.08.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље, којим је тражила да се поништи решење директора туженог о престанку радног односа бр. ../18-08 од 30.08.2018. године и уговор о раду бр. ../18-9 од 01.09.2018. године и да се обавезе тужена да тужиљу врати на рад и распореди, сагласно уговору о раду бр. ../15-8 од 31.08.2015. године. Ставом другим изреке, тужиља је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 49.500,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 3380/20 од 20.12.2021. године, ставом првим изреке, укинуо пресуду Основног суда у Сјеници П1 196/20 од 24.08.2020. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је поништено решење туженог о престанку радног односа бр. ../18-08 од 30.08.2018. године. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи уговор о раду бр. ../18-9 од 01.09.2018. године и обавезе тужена да тужиљу врати на рад и распореди, сагласно уговору о раду бр. ../15-08 од 31.08.2015. године. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 53.750,00 динара.

Против става трећег изреке правноснажне пресуде тужиља је изјавила благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а тужила у ревизији не указује на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тач. 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је код тужене засновала радни однос на основу уговора о раду број ../15-8 од 31.08.2015. године, на одређено време, до расписивања конкурса и решавања по истом, а ради обављања послова наставника ... са пуним радним временом, по коме је ступила на рад 01.09.2015. године. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је, дописом од 20.08.2018. године, указало туженој да је потребно ускладити све уговоре о раду закључене на одређено време, са новим Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/17...27/18), који је ступио на снагу 07.10.2018. године, а чије одредбе, између осталог, прописују да установа, без конкурса, може да прими у радни однос на одређено време лице до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурсном поступку за пријем у радни однос на неодређено време, а најкасније до 31.08. текуће школске године. С тим у вези, наведеним дописом је туженој указано да је потребно да се уговори о раду на одређено време, који су закључени пре ступања на снагу Закона о основама система образовања и васпитања, ускладе са тим Законом, имајући у виду чињеницу да ти уговори, по сили закона, престају да важе 31.08. текуће школске године, као и да приликом избора кандидата у пријем у радни однос на неодређено време, почев од 01.09. нове школске године, треба да се уважи критеријум дужине обављања послова радног места за које се лице ангажује, квалитет рада и постигнути резултати на раду, као и свеукупно радно искуство на пословима образовања и васпитања. Решењем директора туженог о престанку радног односа тужили бр. ../18-08 од 30.08.2018. године, тужили је престао радни однос заснован уговором о раду бр. ../18-8 од 01.09.2015. године, због истека рока на који је заснован радни однос на одређено време, са 31.08.2018. године, док је у образложењу, поред осталог, наведено да је тужила 01.09.2015. године засновала радни однос на одређено време ради обављања послова наставника ... због замене привремено одсутног запосленог и да је радни однос заснован на период преко 60 дана, почев од 01.09.2015. године, до повратка радника на рад. Уговором о раду бр. ../18-9 од 01.09.2018. године, тужила је засновала радни однос код тужене на одређено време, ради замене одсутног запосленог до 60 дана, а ради обављања послова наставника ... са непуним радним временом од 38% од пуног радног времена. Решење туженог о престанку радног односа тужили, бр. ../18-08 од 30.08.2018. године, је поништено, јер није засновано на одредби члана 155. став 3. тачка 3. Закона о основама система образовања и васпитања, већ је исто донето на основу члана 175. став 1. Закона о раду, узимајући као правни основ за престанак радног односа тужиле истек рока који је наведен у изреци, док је у образложењу решења наведен повратак привремено одсутног запосленог лица, што је супротно уговору о заснивању радног односа тужиле од 31.08.2015. године којим је уговорено да ће тужила у радном односу остати до расписивања конкурса на одређено време и решавања по истом.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле, којим је она тражила да суд поништи уговор о раду бр. ../18-9 од 01.09.2018. године и тужену обавезе да је распореди, сагласно уговору о раду бр. ../15-8 од 31.08.2015. године, одбио, јер је закључио да није надлежан за распоређивање запослених, пошто је то дискреционо овлашћење директора тужене.

Другостепени суд је, након одржане расправе, укинуо првостепену пресуду и тужбени захтев тужиле за поништај предметног уговора о раду и распоређивања сагласно уговору о раду бр. ../15-08 од 31.08.2015. године, такође одбио, јер је закључио да предметни уговор није ништав пошто није противан императивним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, на основу одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, а да не садржи мане воље: принуду, претњу, превару и заблуду да би био рушљив на основу одредбе члана 111. истог Закона, те да суд није надлежан да врши распоређивање запослених.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Уговор о раду прописан је одредбом члана 30. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005...95/2018), тако што се радни однос заснива уговором о раду (став 1.), који закључује запослени и послодавац (став 2.), а сматра се закљученим кад га потпишу запослени и послодавац (став 3.). Уговор о раду може да се закључи на неодређено или одређено време на основу одредбе члана 31. истог Закона, а садржи елементе прописане чланом 33. став 1. тачке 1-13. Закона о раду.

У конкретном случају, предметни уговор о раду, закључен између парничних странака под бр. ../18-9 од 01.09.2018. године, има све битне елементе прописане одредбом члана 33. Закона о раду, тако што је на основу тог уговора тужена примљена у радни однос на одређено време ради замене одсутног запосленог до 60 дана и обављања послова наставника ... у Техничко-пољопривредној школи, на одређено време од 01.09.2018. године, па је дужна да ступи на рад 03.09.2018. године, а радни однос заснива са непуним радним временом 38% од пуног радног односа. Уговор садржи и елементе за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог, рокове за исплату зараде и других примања на које запослени има право, као и трајање дневног и недељног радног времена, а потписали су га тужила и директор тужене, што значи да је предметни уговор о раду законит правни посао.

Неосновани су наводи ревизије тужене да је због поништаја решења о престанку радног односа бр. ../18-08 од 30.08.2018. године, остао на снази уговор о раду бр. ../15-8 од 31.08.2015. године, те да су сада истовремено у правном промету два уговора о раду и то: бр. ../15-8 од 31.08.2015. године (који тужилци више одговара) и уговор о раду бр. ../18-9 од 01.09.2018. године. Супротно тим наводима ревизије тужиле, уговор о раду бр. ../15-8 од 31.08.2015. године, није на снази, јер је на основу тог уговора тужила примљена у радни однос у установи на одређено време до расписивања конкурса и решавања по истом, почев од 01.09.2015. године. Одредбом члана 155. став 3. тачка 3. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017...27/2018), прописано је да изузетно установа без конкурса може да прими у радни однос на одређено време лице до преузимања запосленог, односно до

коначности одлуке о избору кандидата по повратку за пријем у радни однос, а најкасније до 31.08. текуће школске године. То значи да је тужилји, на основу уговора о раду бр. ../15-8 од 31.08.2015. године, радни однос, по самом закону, престао 31.08. текуће школске године (2016. године), па је она сада у радном односу код туженог на основу уговора о раду бр. ../18-9 од 01.09.2018. године. С тим у вези, нису од утицаја наводи ревизије тужилје о томе да конкурс није расписан нити је вршен избор нових радника, јер то не значи да радни однос тужилје на основу претходно закљученог уговора о раду од 31.05.2015.године и даље траје, имајући у виду да јој је, по самом закону, на основу одредбе члана 155. став 3. тачка 3. Закона о основама система образовања и васпитања, радни однос по том уговору свакако престао 31.08.2016. године, па она неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**